

ŪKININKŲ švietimas tarpukario Lietuvoje

Parengė Kazimieras PRUŠINSKIS

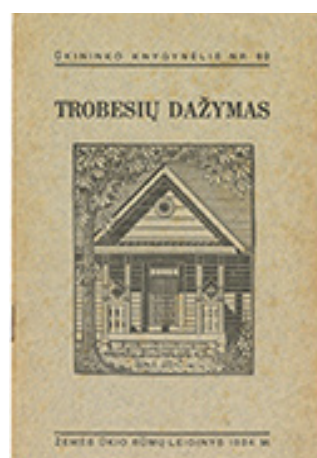
Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, švietimas tapo prioritetine Vyriausybės veiklos sritimi. Pagal Suomijos, Šveicarijos ir kitų šalių švietimo modelį buvo pradėta kurti ir įgyvendinti naujoji švietimo sistema. Ūkininkų mokymu, kvalifikacijos kėlimu rūpinosi 1926 m. įsteigti Žemės ūkio rūmai. Nuo 1929 m. aktyviai veikė jaunųjų ūkininkų rateliai (1939 m. jų užsiėmimus lankė apie 46 000 narių). 1929 m. buvo priimtas Amatų įstatymas. Ketvirtąjį dešimtmetį pradėjo veikti Žiemos žemės ūkio mokyklos. Jas steigė ir išlaikė Žemės ūkio rūmai, kurie rūpinosi ir populiarių, kaimo gyventojams skirtų, praktinio, edukacinio ir kultūrinio turinio nebrangių knygelių apie žemės ūkį, namų ruošą, įvairias kitas ūkininkavimo sritis leidyba. Itin populiarius buvo „Ūkininko knygynėlio“ leidiniai. XX a. 3–4 dešimtmečiais juos leido Kauno „Sakalo“ leidykla.

Žiemos žemės ūkio mokyklų veiklą reglamentavo 1926 m. lapkričio 12 d. priimtas Žiemos žemės ūkio mokyklų įstatymas, Žiemos žemės ūkio mokyklų statutas bei taisyklės, 1937 m. lapkričio 30 d. Žemesniųjų ir vidurinių specialiųjų mokyklų ir kursų įstatymas. Keletas tokių mokyklų veikė ir Žemaitijoje, viena jų – Kretingoje. Tai liudija ir išlikusios ano meto nuotraukos.

Nuotraukoje dešinėje: Kretingos žiemos žemės ūkio mokyklos auklėtiniai ir jų mokytojai 1936 metais. Kretingos G. Januškos fotografijos centro nuotrauka, saugoma Kretingos muziejaus rinkiniuose – KM-IF4616. Nuotraka iš www.limis.lt

Stasio Vaitkevičiaus nuotraukose: Kretingos žiemos žemės ūkio mokyklos (veikė XX a. 3–4 deš.) rankdarbių pamoka, šios mokyklos auklėtinės ir jų dėstytojai. Nuotraukos iš Kretingos muziejaus rinkinių: KM-GEK3146, KM-GEK31461

1931–1939 m. Lietuvos ūkininkams, namų šeimininkėms skirtų leidinių viršeliai